

Locuinti'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a Morariilor Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decat numai de la corespon-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articolii trimisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siesu lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Roman'a:

prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taca tim-
brale pentru fiecare care publica-
tiune separatu. In locul deschis
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la

„FEDERATIUNEA“

pre triluniulu IV (oct.—dec.) 1870.

*Incependu-se cu 1. octomvre st. v. triluniulu IV. (oct.—dec.) alu anului curinte, rogãmu pre p. t. dori-
torii de a avé acestu diurnalu, sè binevoiesca a grabi cu
prenumeratiunea pâna la acestu terminu.*

*DD. abonati, alu caroru abonamentu espira cu
finea triluniulu iulu—septemvre, voru binevoi a-si
reinnoi, fara intardiare, abonamentele, ér' pre acei DD.
abonati, cari n'au respunsu inca pretulu de prenume-
ratiune, i rogãmu, sè binevoiesca a-si raful socotelele.*

*Pretulu de prenumeratiune se pote vedé in fruntea
foiei; remane si pre viitoriu acelu-a-si.*

*Ne rogãmu a se scrie legibilu si preci-
su: numele, locuinti'a, post'a ultima si post'a principale.*

Administratiunea.

Adunarea pentru infiintiarea teatrului romanu de dincóce de Carpati.

Siedinti'a a dóu'a, tienuta in Dev'a,
5. oct. a. c.

Presiedintele, dr. Iosifu H o d o s i u, deschide
siedinti'a de asta-di la 11 ore si trei patrarie. Dupa
cetirea si autentizarea procesului verbalu alu sie-
dintiei de ieri, dlu secretariu Iosifu V u l c a n u
dã cetire telegramelor felicitatorie tramise de in-
telliginti'a romana d'in Satu-Mare, Aradu, Seini,
Bai'a Mare, Sioment'a-Mare, de romanii d'in Pest'a
si de corulu vocalu d'in Timisor'a. — Se primesc
cu aplause viue.

Raportorulu comisiunii de trei pentru in-
scrierea membriloru, dlu I. P a p i u, relateza, cã
resultatulu subsriptiuniloru de membri ai societã-
tii teatralei face sum'a totale de 4025 fl., oferte si
bani gat'a. De membru fundatoriu cu taca de
1000 fl. s'a incrisu dlu vice-comite Georgiu
C i a o l a n u, care fû salutat de adunare cu
aplause viue.

Dlu presiedinte aduce la cunosciinti'a adunãrii,
cã au mai sosit doue telegrames salutarie, si a
nume, unulu de la momentulu lui Petru Maioru,
tramisu de romanii d'in Bud'a, éra celu-a-laltu
d'in Maramuresiu. — Se primescu cu aplause
entusiastice.

Dlu secretariu alu comitetulu de cinci d'in
Bud'a-Pest'a, Iosifu V u l c a n u, relateza cã la
numitul comitetu s'au inrisu 30 de membri cam
cu 4000 fl. Dupa ace'a adunarea se declara de
constituita, si apoi se incepe discussiunea asup'r'a
„Projectulu de statute,” elaboratu de comitetulu
de cinci d'in Bud'a-Pest'a.

Dupa cetirea proiectulu, iè cuventulu dlu ad-
vocatu si fostu comite supremu P i p o s i u, care
ar'andu necesitatea imperativa a infiintiãrii unui
teatru pentru romanii de d'incóce de Carpati, reco-
menda adunãrii, prin cuvinte calduose, primirea
proiectulu de basa pentru desbaterea speciale. —
Se primescu cu unanimitate.

Incependu-se desbaterea speciale, se adopta,
fara observare, titulu proiectulu. La §. 1, dlu
Lazaru P e t c o propune eliminarea expresiunii
„de d'incóce de Carpati.” Propunerea e spriginita
de dnii P i p o s i u si D a n i l a. Dlu Augustu
H o r s i a sustiene, cã teatre romane esistu degiã
mai multe si, pentru ca sè se pota face deosebire
intre teatrele de d'incóce de Carpati si intre alu
nostru, se declara pentru textulu proiectulu.
Dlu I. M. M o l d o v a n u sustiene, cã teatrulu
ce voimu a infiintiã, cuprinde pre toti romanii
cari locuescu in statulu acestu-a, si eschide pre
toti cari locuescu aiurea; deci, de ora-ce expresiu-
nea d'in cestiune precizeza scopulu, adopta textulu

proiectulu (Aplause.) Dlu protopopu, G u s t i,
consente cu vorbitoriulu antecedinte, numai cã do-
resce, ca §-ulu d'in cestiune sè se intregesca estu-
modu: „Se institue una Societate pentru crearea
unui fondu, d'in care cu tempulu sè fia posibila
infiintiarea unui teatru nat'ionalu romanu de d'in-
cóce de Carpati sudici-orientali.” V e n t e r u
pledéza pentru textu — Se submite la votu, si
se respingu amendementele, primindu-se textulu
proiectulu.

§-ii 2 si 3 se primescu fara neci una obser-
vare. La § 4, dlu inspectoru scolaru, S z e r e m l e y,
propune ca, in interesulu societãtii, sè se d'ca:
„Toti potu deveni membrii societãtii.” S e c u l a
propune combinarea §-ului 4 cu alu cincelea,
d'cundu-se: Membrii societãtii sunt, etc. — Dr.
R a c u c i u pledeza pentru stergerea numitului §.
D e n s u s i a n u spriginescu propunerea lui Se-
cula. — Gusti se deschiera pentru sustinerea §-
lui, numai cã doresce, ca acelu-a sè se modifice
estu-modu: „De membri ai societãtii potu deveni
toti acei-a, cari contribuescu la formarea fondulu
teatralu.” Dlu presiedinte d'ce, cã tote propunerile
de pâna acum'a, facute de dnii propunetori, sunt
numai stilistice, pre candu acel se trateza despre
eliminarea §-lui cestiunatu. Domn'a sa e de opi-
niunea ca §. 4 sè se sterga, ér' alu 5-le sè for-
meze §. 4, care va avé sè se incepa: „Membrii
societãtii sunt,” etc. — Se primescu.

La punctulu a) d'in §-ulu 4, S e c u l a pro-
pune reducerea tacei de 1000 fl. pentru membrii
fundatori la 500 fl. Lazaru P e t c o primescu pro-
punerea dlui S e c u l a, inse doresce sè se preci-
seze expresiunea „in bani gat'a séu in obligatiune
formale.” — Dlu presiedinte H o d o s i u replica
vorbitoriulu antecedinte, cã sub „dani gat'a“ nu
se intielege numai monet'a sunatoria, ci si char-
tiel'e de statu cu valore de bani; éra expresiunea
„obligatiune formale“ va fi facia de societate con-
tractu cu putere obligatoria. — D e n s u s i a n u
adopta propunerea lui Secula, inse doresce sè se
formuleze estumodu: „a) fundatori, carii dáu odata
pentru totu de-un'a in bani gat'a séu in obligatiu-
ne de statu 500 fl.” — I. F r a n c u nu vede
destulu de precisata expresiunea „in obligatiune
formale”; deci doresce sè se decida, candu are sè
se solvesca capitalulu, si câte percente. — Rds. D.
Simeonu B a l i n t u e contra defigerei tempului,
candu trebue solvit capitalulu, ci acést'a sè se
lase in vointi'a fiasce-carui-a, care va avé sè sol-
vésca interesele anuali, pâna candu va fi refuitu
capitalulu. G u s t i adopta amendementulu lui
Secula, inse cu adausulu „celu putienu“ 500
fl., pentru ca sè nu se restringa vointi'a ni-
menui-a de a contribui si mai multu decâtu 500 fl.
Dupa una desbatere mai lunga, la carea partici-
para dnii P i p o s i u, I. M. M o l d o v a n u si
S c h i a u, presiedintele submite la votu propune-
rea lui Secula cu adausulu lui Gusti, stilisata
estu-modu: „a) fundatori, carii dáu una data pen-
tru totu de-un'a in bani séu in obligatiune formale
celu putienu 500 fl.” — Se primescu.

Dlu S e c u l a propune stergerea alineei
prime d'in punctulu a), carea dispune, cã mem-
brii fundatori se potu represintã in adunãrile ge-
nerali ale Societãtii si prin mandatari. — Se
primescu.

Punctulu b) d'in §-ulu 4 se adopta cu elimi-
narea cuventulu „gat'a”. La punctulu c), dlu
G u s t i afa pre-elastica expresiunea „séu n'au
calificatiunea personala d'a fi membrii ordinari ori
fundatori”; dreptu-ce propune eliminarea acestui
pasagiu. Lazaru P e t c o doresce ca punctulu c)
sè se modifice precum urméza: „Toti acei-a, cari
contribuescu mai putienu de câtu membrii ordi-
nari, sunt membrii ajutatori.” Dr. Iosifu H o d o s i u
stiliséza punctulu d'in discussiune estu-modu:
„c) ajutatori, carii contribuescu mai putienu de câtu
membrii ordinari.” — Se primescu.

§. 5. se adopta fara modificatiune; d'in §-ulu
6. se elimineza pasagiulu „respectiv mandatarii
loru;“ éra §-ii urmatori 7, 8 si 9 se admitu fara
neci una observatiune. Dlu S e c u l a propune, ca
punctulu a) d'in §-ulu 9 sè se intregesca estu-

modu: „a-si alege unu presiedinte si unu vice-
presiedinte pentru unu periodu de trei ani, cari
totu-una-data voru fi si presiedintele si vice-pre-
siedintele comitetulu. — Se primescu. Punctele b,
c, d, e, f. si g. se admitu fara observare.

(Va urmã.)

De pre campulu resbelulu.

Lovirile, cari ni se anuncia d'in Tours, cu
datulu 6. octomvre, au avutu locu in directiune
nordica de cinci mile de Orléans, intre trupele
prusesci si gardele natiunali francesc. Buletinulu
francesu ni apune despre una lupta eroica d'in
partea francesiloru, cari nu numai au impededatu
pre inamicu in mersulu séu, ci l'au alungatu si
d'in satele, pre cari le-a fostu ocupatu mai innainte.
Gardele natiunali francesc au causatu confusiune
mare in corpurile respective ale prusiloru, si au
ocupatu cetatea Toury.

Resbelulu de guerilla in Franci'a se desvolta
d'in ce in ce mai tare. In departementulu Gers
s'a formatu unu corpu de voluntari, ai carui-a
membri sunt imbracati in vestminte negre, si ob-
serva cea mai stricta tacere. Tote comandez se
dau prin semne. Acestu corpu consiste d'in 50
venatori escelinti, cari sunt inarmati cu pusce
asié numite Minié. Standardulu loru porta unu
capu de morte. Nime nu cunosce pre conducato-
riulu corpulu, care porta tote specele. Se d'ce,
cã acelu-a ar' fi unu principe de Orléans.

Unu corespundinte prusescu publica, cu pri-
vire la ultim'a erumpere norocosa a francesiloru
d'in Bitsch, intemplata in 30. sept., urmatoriele:
„Despre ultim'a erumpere a francesiloru d'in 30.
sept. ve potu comunicã, cã scopulu ei a fostu, a
provedé fortaret'i'a cu proviantu nou. Intreprinde-
rea fû usurata mai alesu prin impregiurarea, cã
assediarea a fostu devenitu forte slaba prin absen-
tarea tunurilor assediatorie, precum si prin de-
partarea ambelor regimente bavarese de infan-
teria.

Pad'irea fortaretiei éra incredintiata éra-si nu-
mai Landwehr-ului, care s'a fostu mai luptatu
una-data cu bravura mare contr'a inimiculu po-
ternicu. Dorere, cã de asta-data scopulu principalu
alu erumperei trebue sè se ajunga pre deplinu.
Sub decursulu luptei, carea incepu pre la mediulu
noptii, li succesa tieraniloru francesi a strabate
in fortaretia cu carale loru incarcate. Demaneti'a,
francesii renoiã erumperea cu poteri duplicate,
inse trebuiã sè platesca scumpu acésta incercare,
perdiendu 60 morti si raniti.

Totu in diu'a de 30. sept. a facutu si gar-
nison'a d'in Parisu una erumpere, despre carea
cetimu in unu raportu prusescu d'in cartirulu ge-
neralu alu regelui, cu datulu Ferrières, 30. sept.,
cã acésta erumpere a fostu esecutata de doue di-
visiuni d'in corpu de armata alu generalulu Vi-
noy, care, conformu marturisirei prisionieriloru fran-
cesii, a condusu insu-si lupt'a. Numitul raportu
contiene urmatoriele: Francesii numai au demon-
stratu in ambele loru aripe, pre candu ataculu
centrulu loru a fostu forte seriosu si s'a inceputu
cu energia mare. Inse resistinti'a trupelor d'in
corpulu alu 6. de armata (generalulu de cavaleria
Tümping), si in specie a divisiunii 12. (genera-
lulu Hoffmann) au nimicitu tote planurile inimi-
cului. Ataculu simulatoriu alu aripei drepte a fran-
cesiloru a fostu indreptatu, d'in fortulu Issy, con-
tra corpulu 5. de armata; ataculu celu adeveratu
fû intreprinsu d'in forturile Montrouge si Bicêtre
contra corpulu 6. de armata, éra ataculu simula-
toriu alu aripei stange contra corpulu 11. Lupt'a
principale s'a intemplatu la Villejuif, Chevilly,
Thiais si Choisy; ea s'a inceputu la reveratulu
dioriloru, si s'a terminatu la 11 ore, cu perderea
totale a francesiloru.

Dupa epistolele d'in Metz, datate d'in 4. oct.,
de vre-o câte-va d'le se observa una miscare si
activitate neindatenata in intrulu fortificatiuniloru
de la Metz, d'in cari se pote combinã séu la una
erumpere mare, séu la ore-si care manévra, ce

stă în legatură cu încercarea unei erumperi. Conform diariilor d'în Brussel'a, în parcul de acolo a cădutu unu balon de aer, în care, între mai multe epistole, se afla și una sîedula, pe carea stă scrisu: „Bazine și Leboeuf au duelatu, și ambii sunt greu raniti. Canrobert a primitu comand'a. Ve pregatiti la evenimente importante. — Metz, 2. oct. Delatour, adjutantele generalu alu armatei renane.“

Tempulu va aretă în cătu sunt adeverate aceste sciri ale diariilor belgiane; ăra cătu despre noi, suntemu de firm'a sperantia, că comandantii francesi, considerandu periculu și fortunele grele, cari parte s'au descărcatu degiă, parte amenintia a se descărcă înca de acum înainte cu una furia și mai turbata a supr'a patriei și natiunii lor, în locu d'a se certă și bate între sine, voru scî evit'ă chiaru și numai aparint'ă discordiei, pentru ca estu modu, uniti în cugete și în scîtiri, s'ă mora cu arm'a în mîna pentru liberarea patriei lor de ordele inimice, eredit'e de la regimulu personalu de trista memoria alu lui Napoleon III.

Dupa telegramele d'în Tours, datate d'în 7. oct., resistint'ă în departamente crește d'în ce în ce mai tare; tieranii sunt resoluti a tai'ă prusiloru transportărele de munitiune. — Organizarea armatelor se eșecuta cu activitate mare. — Se pare, că prusii voiescu s'ă strabata în departementulu Normandiei, d'în care cauza s'au luat degiă contr'a-mesurile necesare, și vitele s'au trimisu parte în centrulu Franciei, parte în Angli'a. — Se accepta sosirea a loru 10.000 fetiori, trupe d'în Algeri'a. — Zuavii papali au scositu degiă în Tours, și voru formă unu corpu de 6000 fetiori. — 10.000 garibaldiani au sositu în Chambéry. — Bombardarea Parisului este imposibila, de ora ce tunurile d'în forturile detasiate porta în departare de 8000 metre. Departementulu Aube e curatitu de inamicu.

Dupa alte sciri d'în Tours, la Bruyères s'a intemplat, în 6. oct., una lupta contr'a 8000 de prusi; generalulu Dupret f'ă ranitu; francesii și au tînutu pusetiunea. Prusi înainteza spre Neubreisch. Gardele natiunali au respinsu, în Givres, 2000 de prusi; inimiculu a renunțiatu la mersulu s'eu contr'a St. Quentin. — Garibaldi a sositu în Marseille. — Telegramele d'în Berlinu signalizeza, că cetățile Mezières și Soissons se voru predă cătu mai curundu; tote tunurile asediatorie au sositu înainte Parisului. Unu altu telegramu oficialu d'în Berlinu, datatu d'în 8. oct. contine: „Corny, înainte Metzului, 8. oct. Ieri dupa media-di, divisiunea Kummer f'ă atacata preste Voipy. Inimiculu f'ă respinsu pretotu-indenea cu perderi mari. D'în partea inimicului a participatu gard'a; totu în acestu tempu, pre tiermurulu dreptu alu Mosellei au luptatu mai multe divisiuni. Perderile divisiunii Kummer și ale corpului 10. de armata se specifică la 500 fetiori, ăra ale corpului 3. de armata la 130.

Dupa scirile d'în Evreux, unu corpu prusescu de armata, care înainte spre Evreux, s'a retrasu cătra Nantes. — Se annuncia d'în Bellegarde, că prusii se afla în departare de 16 chilometre de Pithiviers; prefectulu d'în St. Quentin comunica, că prusii stău în departare de trei mile de acolo, și că acesti-a voiescu s'ă atace cetatea Quentin; baricadele voru fi aperate de gardele natiunali și de pompieri.

Unu telegramu d'în Brussel'a, datatu d'în 9. oct., spune: St. Quentin, cu tote că e cetate deschisa, a resistatu atacului prusiloru; prefectulu a conchiamatu poporatiunea sub arme, carea a și acursu în masse. Baricadele d'în suburbii fure aperate cinci ore întrege contr'a atacurilor prusesci. În fine, prusii se retraseră; aperatorii avure perderi neînsemnate; prefectulu f'ă ranitu; prusii au suferitu perderi mari. Entusiasmulu în cetate e forte mare.

O țiera nefericită.

La 1290, Radu Negru, domnulu țierei Oltului, trecu muntii și lasă acăsta țiera. Caus'a ni este prea cunoscută. Nesuint'ă regiloru Ungariei ăra adeca de a face d'în acăsta țiera una filială a Basericeii apusene. Scopulu nu s'a ajunsu, înse de atunci înceoc, inimicii nostri s'au nevoitu în totu modulu a o descrie cu colorile cele mai negre, numai și numai ca s'ă o pota lipsi de drepturile sale avitice. Lasandu d'în vedere pre cele mai vechie descrieri, ore s'ă atingemu informatiunea lui Brustu, pe care unu domnu romanu o numi în adunarea Comitetului pr'ă-bine paschilu? S'ă o trecemu și pre acăst'a, pentru-că legitimarea s'eu rectificarea respectivilor actori se accepta cu ocaziunea intrunirii celei mai de aproape a Comitetului. Tendint'ă acestui paschilu, o pricepem cu totii, f'ă defaimarea întregei populatiuni romane d'în di-

strictulu Fagarasiului. Omulu ar' fi cugetatu că între impregiurările critice de astă-di, domni ministrii n'au avut tempu de a luă actu despre unele minciune grosolane, ca acelea. Dăra n'a fostu asié.

S'ă revenimu la una altă descriere nu mai pucinu tendentiosa, carea are totu acelu scopu. Acăsta descriere a estu d'în condeiulu unui individuu de nascero romanu, intielegu pre junele juristu și actuariu langa Dlu inspectoru de școle Réthi, Elia Goga. O descriere mai urtiosa nu am fi acceptatu nici dela unu strainu.

Seimu, că ministerulu magiaru a incredintiatu pre Dni inspectori a face visitatiuni prin tîneturile respective, cu scopu de a se informă despre tote școlile, fia confesiunali, fia comunali, că ore corespundu legii școlare d'în 1868, și respective articolulu 38. d'în acea lege.

Inse Dlu Réthi, care nu posedă cunoscint'ă limbii romane, aveă trebuintă de unu romanu, care pricepe acăsta limbă, înse s'ă fia „becsületes oláh magyar ember (adeca: fá b ó l v a s k a r i k a. Red.), și pre acelu omu, dăca lu caută cu lamp'a lui Diogene, nu-lu gaseă mai bunu de cătu pre dlu Elia Goga. Deci fiindu convinsu despre fidelitatea dînsului, lu și tramise în visitatiuni, și înca cu mandatu specialu — precum se exprime D. Elia Goga — ca protocolulu respective notițele despre deosebitule școle confesiunali — pentru-că în districtu până acuma tote sunt atari — s'ă le duca în limb'a magiara. Destulu dăra că D. Elia Goga, ca actuariu s'eu vice-inspectoru școlasticu a estu în visitatiunea școlerulu districtuali. Însemnu înca aci, că dînsulu este unu teneru, care și-a facutu studiile în Blasiu.

S'ă trecemu la fapte. Dlu Elia Goga începe descrierea școlerulu cu școl'a d'în Voil'a. Spro orientarea on publicu, voi însemnă ce-va despre acăsta școlă, ca s'ă potemu mai bine cunosce tendint'ă Dli vice-inspectoru.

Școl'a d'în Voil'a este unu edificiu ca-si care pucine ba potu dice nici unulu nu este în Transilvani'a, intielegu comunelo de una categoria cu Voil'a, carea nu numora mai multu de 120-130 de numeri; acestu edificiu e cu etagi, are 4 chilie mari pentru școlari, 4 chilie peninvetiatiori, doue camere și unu colariu, și acăsta școlă s'a edificatu, ca prin farmecu, într'unu singura vera Școl'a este prevediuta cu cele absolutu necesare, precum prescrie legea, §. 11. art. 38-1868, adeca cu scaune precorespondietorie, table, map'a Transilvaniei, map'a pamentului sacru pentru istori'a biblica; ăra ce se tîne de obiectele de invetiamentu, pre cari le prescrie memoratulu §., nu lipsesce decătu ce-a ce se pretinde sub liter'a k, adeca gimnastic'a. ăca cum stă școl'a d'în Voil'a.

Si ce s'ă vedi? Dlu Elia Goga dice în raportulu s'eu, că școl'a n'are instrumente acomodate pentru invetiamentu, fetitiile nu se instruedia separatu de baieti. Ei bine, baietii d'în școl'a d'în Voil'a au invetiatu tote studiile prescrie de lege, doveda spre acăsta e, că baietutu Iosifu Oprisiu, fiulu preotului gr. cat. d'în Dridefu, f'ă primitu la Blasiu în prim'a clasa gimnasială; doveda sunt și cuvintele dliu colonelu Dobler d'în Fagarasiu care, participandu la esamenulu d'în Voil'a, dîse invetiatorului: „Me miru, Dle invetiatoriu, cătu ati potutu face într'unu singuru anu!“ A mai luat parte la acestu esamenu si d. notariu dela oficiatululu d'în Fagarasiu, care ăra plenipotentiatululu Dli inspectoru, și s'a reintorsu multumitu, si dlu Elia Goga scie totu-si s'ă afle greutăți, dîcundu că fetitiile nu sunt separate de baieti. Ei bine, în §. 29. d'în art. 38-1868, legea prescrie: Baietii și fetele sunt de a se instrui deosebitu, și, în cătu se pote, în salone deosebite. Asié dăra, dăca numerulu de fete nu este asié mare, în cătu s'ă se recera încaperi deosebite, e de ajunsu dăca baietii și fetitiile se deosebescu în scaune; și apoi acăst'a tocmai asié a fostu în școl'a d'în Voil'a. În fine, Dlu Elia Goga observa, că de altmintrelea școl'a d'în Voil'a e școlă sdravenă. Cine nu vede aci contradicerea?

Vasiu aretă, dle Redactore, relatiunea numitului domnu despre tote școlile d'în districtu, înse me temu a abusa pr'ă-multu de pacient'ă on. publicu, deci me voiu margini numai la unele mai notabili.

Asié, despre comun'a Margineni, numitulu Dnu vice-inspectoru dice că, afara de o școlă escelentă și unu invetiatoriu perfectu, altu ce-va nu are. Acum, dăca școl'a e escelentă, invetiatoriuulu perfectu, ore invetiatoriuulu nu va scî propune studiile pretinse de lege, cu ată'a mai vertosu, că cartile le cumpera parentii? Despre Vaid'a-Recea dîce, că n'are instrumente corespundietorie; prin ce-a ce dovedesce, că nu cunosce legea, că-ci cu progresulu baietiloru d'în Vaid'a-Recea e indestulitu totu oficiatululu d'în Fagarasiu. Si numai Dlu vice-inspectoru caută nodu în papura. Dieu, dăca se va tîne de calea apucată, pote fi siguru, că va dobandi ce-a ce accepta.

Urmeza acuma contradicerea cea mai mare a dliu Goga cu privire la școl'a normale d'în Ohab'a. A nume Dlu Goga dice ăra-si, că acăsta școlă n'are instrumente corespundietorie. Pune-ti man'a pre consciintia, Dle Goga, si dî me a culpa! Veditu-ai Dta în școl'a d'în Ohab'a map'a Transilvaniei, a Europei, globulu, veditu-ai dta mapele de parate pentru istori'a naturală, cari corespundu tote §. 11. art. 38-1868? Deci, cetinduti înca odăta raportulu, caută s'ă rosiesci, de-ora-ce școl'a normală d'în Ohab'a are tote recuisitele necesare, conformu

prescrișelor legi. Si apoi, dăca dîci odăta, că instrumentele de invetiatura nu corespundu, pentru-ce nu remani consecinte acestei afirmatiuni; pentru-ce te lasi a cadé în cea mai neaudita contradicere, afirmandu: că școl'a d'în Ohab'a e una școlă distinsă, s'eu în limb'a dtale: „k i t ū n ó j s k o l a ?“ Cum pote s'ă fia una școlă distinsă, dăca i lipsescu instrumentele cerute de lege? Vedi, vedi, unde pote ajunge omulu pr'ă-zelosu!

Eu am amblatu, Dle Goga, în tote școlile mentionate, și am aflatu că tote corespundu legii, și cu tote aceste, în finca observatiunilor DTale speciali, DTa mai afirmă că nici în un'a nu se propunu studiile prescrie de §. 11. art. 38. Asié dăra nu mai trebuia s'ă-ti faci de lucru cu descrierea speciale a totorulu școlerulu d'în Districtu, că-ci „e de ajunsu una botă la unu caru de ole.“

Șci dta, ce diceai într'una comună unu invetiatoriu, care ti-facă observatiunea, că numai prin d. Réthi ai ajunsu la acestu postu, pre care dta lu-numiai grasu, ăra eu lu asemenu cu rou'a demaneticii: „că în totu reulu este si ce-va bunu.“

Cu asemene conduita, Dle Goga, opiniunea publică d'în Districtulu Fagarasiului te va cunosce curundu, cine esti și ce voiesci.

y.

De la isvorulu Tisei, oct. 1870.

Vinu a vi notifică immormentarea preparandiei romane d'în Sighetulu-Marmatiei.

În viet'ă sa de 9 ani, acestu institutu românesc, infintiatu d'în ințiativ'a dliu Iosifu Manu, susțienutu prin ofertele generose ale romaniloru nostri binevoitori, și dîresu de zelosulu profesorulu Ionu Busitia, a proscratu multa sementia bună în pamentulu necultivatulu înca alu romaniloru d'în Maramuresiu; și, dăca promptitudinea de sacrificie natiunale ar' fi fostu mai durabilă și mai intensivă în sinulu stranepotiloru divinului Dragosiu, acea școlă romanesca ar' fi potutu servi înca, în tempuri îndelungate, dreptu focariu fecundu de sentimente romanesce și de cultura natiunale, nu numai pentru noi, ci și pentru fratii nostri d'în prefecturele vecine.

Ei bine, bună-voint'ă unoru pucini a fostu mica, nesuficiente pentru conservarea preparandiei noastre; dlu Eötvösiu nu întârdiă a întrebuintă ocaziunea binevenită d'în nepotint'ă noastră: ni dede preparandia magiara, unu sorgentu abundante de spiritulu magiarisatoriu. Fondulu preparandiei romane este datu în arenda, cu tote localitățile sale, pre unu anu preparandiei de statu. De la prim'a octobru, spiritulu dliu Eötvösiu va plană d'asupra ruinelor preparandiei noastre, pentru a sugrumă și invenină creatiunile geniului românesc. Vertutea și tenacitatea seculară a Romaniloru d'în Maramuresiu nu ni permite inse a desperă. În anii venitori sperămu a avé unu alumnatu de studenți romani seraci, în locul preparandiei repansate.

Arciducele Iosifu, ca comandante supremu alu honvediloru magiari, dupa-ce și-fecese caletor'a printre muntii Transilvaniei, ispitindu secretele speluncelor și strimtoriloru carpatine, ajunsu în 25/9, dupa 8 ore deminētia, întregu și sanetosu, în mediu-loculu nostru. La 9 ore a. m. luă în revista regimentulu 33. de honvedi, asediatu în castre, langa Sighetu, în apropierea Tisei. Manevrelle defasurate în oncoa ospelii înaltu tînetura până la media-di și me convinsera, că „kanyarodj“-urilo nu convinu de locu urechiiloru romanului, nu credu, s'ă-lu pota înșuflet vre odăta pentru așperarea patriei. — Dupa dejunulu luat de la 12-3 ore d. m., arciducele porni cătra confiniile Galiciei, pentru a recunosce strimtoarea de la Iablontia. Domni nostri lu-insocira pretotindene cu banderie improvisate ad hoc. În 26/9 ser'a, la 8 ore, resosi la Sighetu, unde f'ă intempinatu cu conductu de facile și salutatu în limb'a lui Arpadu. Elu respunse în ace'a-si limbă, multiamindu, în cuvinte frumoase, pentru bună primire, și asigurandu, cu voce puternică, că honvedii magiari voru aretă, pote, nu preste multu, că sunt demni de numele ce-lu porta. În diu'a urmatoria plecă, la 6 ore dem., cătra Satmaru.

Alteti'a sa, de siguru, n'a amblatu dupa flori de cucu printre Carpati. — Avemu înainte noastră evenimente mari, cari potu s'ă ne ingrigesca și trebué s'ă le ade pregatiti.

În dîlele aceste sosira la Sighetu căti-va oficiari înalti de la linia, pentru a studiă coeländurile Marmatiei și a prepară cortelu pentru 30 mii de fii d'ai lui Marte.

Economii nostri sunt forte ingrigiti pentru rezultatele muncii lor; tempulu ploiosu și rece, ce domină preste v'ăra, a nimicitu multe d'în sperantiele lor. Marmatiazii traiescu, mare parte, d'în prasitul vitelorulu; poteti cugetă dăra, cătu de tare voru sent' ei l'ps'a fenului, care numai în diumetate reprezenta cantitatea adunată în anii regulari. Bucățele nostre sunt pucino și pucinu sanetose. Muntii Marmatiei, mare parte, sunt inveliti cu nouă. Ne apropiămu de Siberia.

Consemnatiunea

ofertelor suscrise si solvite pentru institutul de fete din Oradea-Mare.

Nr. currite	Numele daruitorului	Locuinta	Sum'a oferita		Sum'a solvita		Observatii
			fl.	cr.	fl.	cr.	
1	Maria Covaciu n. Al-másy	Oradea-M.	100	—	—	—	
2	Paulina Romanu n. Covaciu	"	—	—	200	—	
3	Ioanu Popu canon.	"	200	—	—	—	
4	Ioanu Farkas cur.	"	200	—	—	—	
5	Mihailu Végső protop.	"	200	—	—	—	
6	Iustinu Popiu vic.-rect.	"	200	—	—	—	
7	Vasilu Nyisztor can.	"	100	—	—	—	
8	Cristina Popu n. Cretiu	Girisiu	100	—	—	—	
9	Vasilu Popu advocatu	Satu-Maró	100	—	—	—	
10	Gavrilu Kiss propriet.	Sarsigu	50	—	50	—	
11	Nicolau Bobola prep.	Oradea-M.	50	—	—	—	
12	An'a Dragosiu	"	40	—	—	—	
13	Paulu Vella	"	40	—	—	—	
14	Unu canonicu rom. cat.	"	—	—	50	—	
15	Altulu	"	—	—	20	—	
16	Ioanu Corhanu can.	"	20	—	—	—	
17	Unu canonicu rom. cat.	"	—	—	20	—	
18	Nicolau Zsiga sen. neg.	"	20	—	—	—	
19	Constantina Cretiu n. Popu	Sititelecu	20	—	—	—	
20	Unu canonicu rom. cat.	Oradea-M.	—	—	10	—	
21	B. Bémer canonicu	"	10	—	—	—	
22	Des Echerolles	"	—	—	10	—	
23	Dna lui Franciscu Dunkel	"	—	—	10	—	
24	Alesandru Nedelcu	Pest'a	—	—	10	—	
25	Veduv'a Igu. Fauru	Oradea-M.	10	—	—	—	
26	Roder, canonicu	"	—	—	5	—	
27	B. Radivojevits Stof.	"	—	—	5	—	
28	Elia Darabanu	Decanesdi	10	—	—	—	
29	Georgiu Horvathu	Oradea-M.	5	—	—	—	
30	Iosifu Mezey	"	—	—	5	—	
31	Antoniu Janky neg.	"	—	—	5	—	
32	Catalina Geiszberg	"	—	—	3	—	
33	Dna de Mihailu Lazaru	"	—	—	2	—	
34	Francisca Kálmán	"	—	—	2	—	
35	Antoniu Frankl	"	—	—	1	—	
36	Vasilu Czibenszky not.	Bratka	—	—	5	—	
37	Paulu Popu iuristu	Oradea-M.	5	—	—	—	
38	Vasilu Imre pract. de adv.	Siomcuta	5	—	—	—	
39	Paulu Popu not.	B.-Lazuri	—	—	4	—	
40	Iosifu Vancu not.	Rieni	—	—	4	—	
41	Dn'a Victoria Maximu	Temisiora	—	—	2	—	
42	Matheiu Huzella	Oradea-M.	—	—	2	—	
43	Teodoru Rosiu prof.	Beiusiu	—	—	3	—	
44	Ladislau Benchesiu	"	—	—	2	—	
45	Michailu Scuba	Oradea-M.	—	—	1	—	
46	Andreiu Corda neg.	"	—	—	1	—	
47	Dn'a de Franciscu Szabó	"	—	—	5	—	
48	Ioanu Sierbann	"	—	—	5	—	
49	Dn'a de Ribianszky	"	—	—	3	—	
50	Vasilu Bordasiu jur.	Lesiu	—	—	5	—	
51	Emilia Nicoliciu n. Drag.	Cartiagu	5	—	—	—	
52	Maria Görög n. Papp	Oradea M.	5	—	—	—	
53	Eduardu Kaiser	"	—	—	2	—	
54	Ladislau Györfy prep.	"	—	—	10	—	
55	N. Passau doct. regim.	"	—	—	1	—	
56	Ludovicu Kulcsár	"	—	—	1	—	
57	Filimon'sa	"	—	—	1	—	
58	Maria Kolendusz	"	—	—	50	—	
59	Veduv'a lui Georgiu Huzár	"	—	—	40	—	
60	Ved. Carolu Monhardt	"	—	—	6	—	
61	Teodoru Fassie jude.	Beiusiu	—	—	10	—	
62	Vasilu Bica not.	Tasiadu	50	in deobl	—	—	
63	Simeonu Horvath	Aiudu	—	—	2	—	
64	Michailu Fagarasianu	Teurea	2	—	—	—	
65	Ilia Anna Vancu n. Molnaru	Portelecu	5	—	—	—	
66	Leontin'a Romanu	Pest'a	100	—	—	—	
67	Vasilu Iutiu	Oradea-M.	100	—	—	—	
68	Gavrilu Popdanu	St.-Andreiu	10	—	—	—	
			Sum'a	1762	483	90	

(Va urmá.)

Siria, 6. oct. 1870.

Domnule Redactoru!

Ve rogu, să aveți bunătate a da locu in colonele multu pretiuitului diariu „Federatiunea“ putneloru dar forte calduosloru nostre orduri.

Comuna nostra basericesca gr. cat. romana, radicaudu-si unu orologiu in turnulu basericei, s'a aflatu forte fericita, candu Santi'a sa Domnulu Dr. Iosifu Papp Szilágyi, Episcopulu gr. cat. de Oradea Mare, s'a induratu a daru d'in alu seu propriu una suma de 317 fl., spre acoperirea speseloru acestui orologiu; — dreptu acea poporulu nostru prin mine subscrisul pre calea publicitatii esprime Santi'ei Sale cea mai ferbinte multimita si recunoscintia fiesca.

Savu Vela m. p.
curatoru primariu.

De Langa-Lipov'a, sept. 1870.

D'in fonte siguru ni-a venitu la cunoscintia, că Venerab. consistoriu scolaru d'in Aradu a donumitu pre preotulu si asesorulu consist. Vicentiu Schelegianu de inspectoru districtualu scolaru. — Deci facemu cunoscutu, că acosta denumire nu va aduce venerab. consistoriu aradanu nici una onore, că-ci comunele d'in cerculu, preste care este denumitu, au si inceputu a face pasi pentru a declara scolele de comunale, numai ca să nu li fia de inspectoru scol. acestu preutu plinu de patime.*)

Mai multi romani d'in doue comune.

Lă rogare espressa, publicămu urmatoriulu anunciu oficialu:

De la inspectoratul scolasticu alu coteloru Crasn'a-Solnocu de mediu locu.

Nr. 247.

E. 1870.

Onorata redactiune!

Sunteti rogata cu respectu: binevoiti a dá publicare in diariulu, ce redigeti, annunciulu aci aclosu.

Primiti spresiunea inaltei mele consideratiuni si veneratiuni, cu care am onore a fi alu onoratei redactiuni in Zelahu, 21. septemvre 1870.

stimatoriu

I. Kerekes m. p.,
inspectore scolasticu.

Anunciu.

Preparandi'a de statu d'in Zelahu cu cursulu primu se va deschide la 15 optovriu a. c. In acosta preparandia se primesce fia-care elevu cu trupu sanetosu si trecutu de 15 ani, care va documentá prin atestatu scolasticu (sentitu de timbru), că a absolvitu cele patru clase inferiore de gimnasiu seu de scola reale seu scol'a civile, seu va depune esamenu d'in limb'a materna, aritmetica, geografia si d'in istoria in estensiunea, in care aceste sciintie se invetia in amintitele clase gimnsiali seu ale scolei reali si respective in scol'a civile.

Pre langa acestu cursu preparandiale ordinariu se infintiedia si unu cursu preparandiale extraordinariu de unu anu pentru acei tineri cari, avendu ebatu de 20 ani, voru depune esamenu — afara de limb'a elina si latina — d'in studiele propuse in cele patru clase inferiore de gimnasiu seu de scola reale, respective in scol'a civile, eu voru documentá, că au absolvitu numitele clase respective scol'a civile. Acesti tineri, la finea anulu scolasticu depunendu cu sucesu esamenu d'in studiele propuse, voru fi admisi la docentura.

Elevii primiti in ori-care d'in aceste cursuri voru fi ajutorati cu bani de cuartiru si cu viptu eftinu in preparandia, seu in locu de aceste cu stipendie. — Mai multi tineri seraci, diliginti si cu portare buna, voru primí intretinere gratuita.

Inscrierile se voru intemplá in 1—15 optovriu st. n. a. o., candu totu odata se voru tiené si esamenele de primire.

D'in siedinti'a consiliului diriginte, tienuta la 19 septembriu.

Zelahu, 21. septembriu 1870.

I. Kerekes, m. p.,
inspectore scolasticu alu coteloru Crasn'a si Solnocu-de-mediulocu.

VARIETATI.

** (Primiramu) reportulu anuale despre gimnasiulu romanu greco-catolicu de Beiusiu pre anulu scolasticu 1869/70. Să constatámu, inainte de a face estrasulu d'in acestu reportu, progresulu ce incepe a luá unu terenu d'in ce in ce mai mare, in sensu romanescu, la gimnasiulu de Beiusiu. A nume, inainte de 1848, clasificatiunile precum si una mare parte d'in prelegeri erau magiare la acestu gimnasiu romanu. Dupa 1848, programele s'au facutu, pãna estu-tempu, in limb'a latina. Testimoniile inca numai anulu trecutu au inceputu a se scrie in limb'a romana, in locu de cea latina. D'in programulu cestiunatu vedemu, că in clas'a prima gimnasiale au fostu in anulu scolasticu espiratu 51 studinti; in clas'a II: 40; in clas'a III: 36; in clas'a: IV: 23; in clas'a V: 24; in clas'a VI: 36; in clas'a VII: 22; si, in fine, in clas'a VIII: 19 studinti. Numerulu profesiloru este: 15. Cu bucuria vedemu luate intre obiectele de invetiamentu de esemnul u g e o m e t r i c u si liberu si esercitiile gimnastice

*) Destulu de reu facu acele comune cari, d'in caus'a nemultumirei lor cu una persona, ataca principiulu. Noi amu cere numai amoverea persoanei, in carea nu amu avé incredere, dar' nu amu atacá nece una data principiulu conservarei limbei si natiunalitatii nostre.

Red. „Fed.“

c e. Museulu fisicu alu acestui gimnasiu s'a imbogatitu in anulu trecutu cu unu numeru considerabilu de obiecte. — Tenerimea gimnasiale a avutu si una societate de lectura, carea in decursulu anulu a tienutu 20 de siedintie ordinare si doue publice: un'a in 25 decembre intru memori'a fericitului Samuelu Vulcanu, fundatorulu nemoritoriu alu gimnasiului, alt'a in 14 iuniu. Bibliotec'a Societatii de lectura consta d'in 240 opere in 290 de volume. Numerulu tineriloru studentii, in comparatiune cu celu d'in anii trecuti, a scadiutu, de una parte d'in cauza că s'a deschisu noulu gimnasiu la Bradu (in Zarandu), era de alta parte, — si acosta o accentuamu cu dorere, — d'in cauza că multi — se duc pre la gimnasia magiare. Este tristu, că se mai afla asta-di parenti romani cari, potendu a-si tramite coplii la gimnasia romane, i tramitu pre la cele magiare. Acosta este una amortire daunosa a spiritului natiunalu. Să sperámu inse binele. In fine amu dorí ca, in asemene raporturi anuali, să vedemu tractata câte una cestiune d'in terenulu vastu alu sciintieloru: d'in filosofia d'in istoria seu literatur'a nostra natiunale, d'in trecutul gimnasiului, seu ori-ce alte cestiuni scientifiche si folositorie. Aceste anuali aru fi atunci multu mai profese.

** (S u b v e n t i u n e). Ministrulu de cultu asemnã comunei gr. cat. C o l e s c i 160 fl. v. a. [pentru repararea basarecei sale.

** (I n s i e d i n t i a) de la 3. l. c. a municipiului Brasiovu se ceti protocolulu in limb'a romana si germana. Vendiudu inse membri consiliului comunalo că, prit esemene cetire dupla, s'ar rafi pré-multu tempu, decisera a alege doue comissioni de câte trei membri pentru a verificá ambele protocoale.

** (U n a i n t e r e s a n t a a n e c d o t a d' i n R o m a.) Episcopulu X. . . d'in Franci'a chiaru dejuná, candu intrá la dinsulu camerariulu papalu F. . . Dupa indatinatele salutári, episcopulu invitá pro monsignor F., ca să dejune cu elu — Ti-multumescu; nu potu primí invitaraa, respunse monsignor F. . . că-ci asta-di este di do postu si, afara de acosta, am dejunatu dejá de done ori.

Sciri electrice.

M a r s i l i a, 7 oct. Garibaldi a sositu aici la 10 ore noptea, si fú primitu de poporu cu mare entusiasmu.

T o u r s, 7 oct. Resistinti'a departementeloru cresce pre dí ce merge; tieranii sunt resoluti a taiá prusiloru ori-ce succursu de proviantu. Organizarea armatei progreseza. Prusii se paru a voif să strabata in Normandi'a; s'au luatú degiã mesure de resistintia, vitele se transporta in centrulu Franciei seu in Angli'a. Cãtu mai curundu voru sosí 10,000 trupe d'in Algeri'a. Zuavii papali au sositu degiã in Tours si voru formá unu corpu alesu cam de 6000 fetiori. — 10,000 garibaldisti au sositu in Chambéry. — In 6 oct. s'a intemplatú la Bruyères una lupta, fara resultatú, intre 8000 prusi; generalulu Dupret fú ranitu; francesii si-tienura pusetiunea. Gardele natiunale batura in Gisves 2000 prusi. — Garibaldi a sositu in Marsilia.

C o n s t a n t i n o p o l e a, 8. oct. Una deputatiune splendida va merge in Crimea spre a feliicitá pre imperatulu Alesandru. Consiliulu ministerialu a decisu retragerea trupeloru d'in Sutorin'a.

B e r o l i n u, 8. oct. (Oficialu.) C o r n y, Ianga Metz, 8. oct. Divisiunea Kummer fú atacata ieri dupa media-di la Voipy. Inimiculu fú respinsu pretotindenea cu mare perdere. In acelu-a-si timpu se luptara mai multe divisiuni pre partea drepta a Moselei. Perderile divisiunei Kummer si ale corpului 10 se urca la 500, perderile corpului 3 la 130 fetiori. — Capitulatiunea Metzului se accepta in totu momentulu.

A m i e n s, 8. oct. Gambetta a sositu asta-di d'in Parisu aici cu ajutorulu balonului. Mane demanetia va plecá spre Tours.

T o u r s, 8. oct. Constituant'a se va intruní in 20 oct., aici seu in Bordeaux.

B e r o l i n u, 8. oct. Se accepta capitularea fortaretieloru Mez'eres si Soissons; intregu parculu de asediulu a sositu inaintea Parisului. Timpulu la Parisu este frumosu.

B r u s s e l a, 8. oct. Principele Napoleonu a sositu d'in Londr'a aici si va plecá spre Wilhelms-höhe. — In loculu ministrului de resbelu Fourichon, care a demisionatu, se va alege unu comitetu de aperare de 7 membri.

L o n d r'a, 8. oct. „N. Fr. Pr.“ anuncia sub reserva, că guvernulu se ocupa seriosu de alian-ti'a pruso-rusesca, carea ar' avé de scopu si resol-vere cestiunei orientale si stramutarea cartei europene.

C h a r t r e s, 8. oct. Unu corpu de franc-tireuri d'in Parisu imprasciara in Ablis 150 calareti prusesci si prinsera 60 calareti si cai. Primariulu d'in Artenay anuncia, că in tienutululu seu

700-800 de franc-tireuri silira pre prusi a se retrage.

Florentia, 9 oct. Plebiscitulul statului papalu fu predatu in presintia membriloru casei regesci.

Berolinu, 9 oct. (Oficialu.) In 6 l. c. 14.000 soldati francesi de linia fure respinsi spre Rambevilliers; Rémy si Nonpatetize fure asaltate, cu care ocaziune 20 oficeri si 410 fetiori remasera parte morti parte raniti. Perderile francesiloru sunt de trei ori mai mari, 600 fetiori fure prinsi.

Viena, 9 oct. Thiers avu asta-di audientia la imperatulu; mane va pleca mai departe. Scirile d'in Nancy spunu, ca in 5 l. c. s'a intemplantu la Estiral una lupta in desfavorulu prusiloru.

Tours, 9 oct. Garibaldi a sositu asta-di de-

manetia aici si a descalcatu in otelulu prefecturei; fu cercetatu de membrii regimului. — Gambetta va sosi asta-di aici.

Brusselsa, 9 oct. St. Quentin, de-si este una cetate deschisa, resistu unui atacu aln prusiloru. Prefectulu chiamu pre poporu la arme, care se si aduna in masse mari. Baricadele d'in suburbiiu s'au sustientu in decursu de cinci ore contr'a atacuriloru inimice. In fine, prusii se retrasera. Francesii avura ore-cari perderi. Prefectulu fu ranitu. Prusii avura perderi multu mai mari. Entusiasmulu e forte mare.

Florentia, 9 oct. Curtea de apelu d'in Lucca a decisu, a acusa pre Mazzini d'impreuna cu 114 complici ai sei d'in cauza conspiratiunei contr'a guvernulu.

Genova, 10. oct. Italia ocupa confiniile francesse pentru a impedece trecerea voluntariloru italiani.

Respansu. Unui abonantu alu acestui diariu DTA te plangi contra Consistoriulu gherlanu pentru denumirea respectivulu protopopu incapabilu si immoralu, tramiendu-ni simplu una scrisore anonima. Daca n'ai curagiu de a te areta nece chiaru noue, apoi, cum voiesci ca noi sa punemu ce-va pretiu pre vorbe ce ni vinu d'in ventu? Asemene scrisori ni-ai pota tramiere contra ori si cui. Deci mai multu curagiu.

Proprietariu si editoriu ALESANDRU ROMANU Redactoru respund. interim. IONU PORUTIU.

Tote ce nu convinu onor. p. t. emperatori, seu se va reprimi seu se va schimbá cu alte marfuri: una dovede despre cea mai stricta soliditate.

Una singura proba este de ajunsu

Spre a se convinge cine-va despre pretiurile de totu efitine ale objectelor mai diosu insirate.

Tote marfurile se vendu sub garantia celei mai bune calitati.

Ua asemenea assortimentu de objectele cele mai noue, mai practice, precum si luxurose, nu se afla in Viena; s'a portatu grigia pentru tineri si betrani, incatu pentru unu pretiu bagateluu se pota afla p... alesu presentele cele mai frumoase si mai potrivite pentru domni si domne, precum si pentru copii de ori-ce etate si stare. Catalogulu pretiuriloru lu-va primi ori-cine gratis si prin epistola francata, indata ce si-va areta adresa apriatu; este deci unu avantaju forte mare pentru P. T. locuti ori d'in provincia a si procuru unu asemenea exemplariu, unde se pote vedea apriatu atatu pretiulu, catu si numirea toturoru objectelor, ce se afla in depositu. — Expedarile se facu seu prib postcoptatiune [Nachnahme], seu prin tramiterea pretiulu de-a-dreptulu.

Estra su de articli diferiti de cea mai noua fabricatiune.

Pielaria vienesa,

emosemanta cu cea mai buna fabricatiune.

Tasece de mana pentru dame, cu cercu de otelulu, 1 buc. cr. 65, 75, 90, fl. 1, 2, 3; d'in cea mai fina pele de chagrin, cu lacatu secretu auritu, 1 buc. fl. 2, 2.50, 3.20, 3.50, 4; acela-si cu pusanariu inaltu, fl. 3.50, 4.50, 5.

Cele mai noue punge de mana practice pentru dame seu domni, 1 buc. cr. 40, 50, 60, 90, fl. 1, sortele cele mai fine fl. 1.20, 1.50, 2, 2.50.

Portofoliu practice, fl. 2.50, 3, 4, 5.

Portu-cigare, 1 buc. cr. 40, 60, 80, fl. 1, 1.50, sorti pre-fine, 1 bucata fl. 2, 2.50, 3, 4, 5.

Notitie, cr. 10, 15, 20, 25, pre-fine in pele, cr. 30, 40, 50, 60, fl. 1.

Punge de tabacu, cr. 40, 60, 80, fl. 1, 1.20, 1.50.

Tasece de caletoaria d'in pele tare, cu lacatu, 1 buc. fl. 2.20, 2.50, 2.80, 3.20, 3.80, 4.50, 5.

Giamantane (coliere) de draman nepenetrabile, cu cea mai buna impartire, 1 buc. fl. 2.40, 2.80, 3.20, 4, 4.50, 5, 6.

Efacione pentru caletoaria, imbracatu in pele, si povale 1 buc. fl. 1.30, 1.60, 1.90, 2, 2.30.

Masche de vera, pre-bune, de atia seu matase, pentru copii pana la 8 ani, 12 cr., pana la 15 ani 15 cr., pre-fine 20 cr., pentru dame 20 cr., pre-fine 25 cr., cu manichete 30 cr., d'in matase resucita 35 cr., manichete pentru dame, pre-elegante, 35 cr., pentru domni 25 cr., pre-fine, 35 cr., matase resucita, 45 cr., legatura pentru dama seu domni, ce se pota speia, fara fivtura, 20 cr., se sila pre alesu si dupa gustu.

Cingitorie (brane) pentru dame si copii. Pentru copii, lustruite, 5 cr., dupa lala 15 cr., pentru dame 25 cr., d'in pele chagrin; cingitorie pentru dame seu fetiite 35, 40, 50 cr., impreunate cu matase 70, 90 cr. fl. 1.

Celu (mai mare assortimentu de albumuri pre-frumose:

Pentru 25 portrete, bine-ornatu, cr. 80, 80, fl. 1.

cu ornamentu pre-fine fl. 1.50, 2, 3.

50 fln. cu impimatura de aur, cr. 90, fl. 1.50, 2.

50 cu celu mai frumosu ornamentu, fl. 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

100 si 200 portr. 1 buc. fl. 4, 5, 6, 8.

Exemplarie de luxu, fl. 10, 12, 15, 18, 20.

Album cu musica.

Fie-ce album, candu se deschide, canta done d'intra cele mai noue si placute plese de jocu seu opera, cu tonuri pline de tactu si placute. Ce surprindere placuta pentru vizitatoriu, carele d'in curiozitate, frundariandu prin Album, este totu-o data insucitu de musica. 1 buc. formatu micu, fl. 2.50, 10.50. 1 buc. formatu mare si lungu, fl. 11, 12, 1. buc. quartu mare, exemplarie de luxu, fl. 14, 15.

Cele mai fine telescope optice cu linie acromatica si cu putere chiaru de vedutu in departare de 1, 2 pana la 3 mila, fl. 4, 4.50, 7.

Mappe de scrieru, cu incuistoria, fl. 1, 1.50, 2, acestea-si, forte practice, cu intocmire completa, 1 buc. fl. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

Necesarie pentru dame, provedinte in tote requisitelu de cusutu, si cu ornamentu exterioru pre-fine, cr. 50, 80, fl. 1, 1.50, acestea-si, ornate de luxu, fl. 2, 2.50, 3, 4, 5, 1 cutia cu 6 ace diferite de brodarie, cr. 15, 1 cutia cu 2 seu 4 ace de impimatura, cr. 10 si 20, 1 cutia cu 100 ace de cusutu scortite cr. 20, 1 carte de modele pentru notatu si brodarie cu 20 modele, cr. 5.

Diometetia pretiului de mai inainte. Una parecchia vase, jagonulu celu mai nou, porcelanu francesu, cr. 40, 60, 80, fl. 1, 1.50, sorti mai mari fl. 2, 3, 4, 5.

Unu presentu practiculu si efitnu este noua garnitura de scrieru d'in bronzu versatu, constatoriu d'in 10 buceti, si adica: 1 diometetia de orologiu, 1 calimaru, 1 tienetoria de condole, 2 luminariu (stefnice) pentru scrieru, 1 termometru, 1 luminariu de mana, 1 amnariu (separatoriu), 1 stergutoriu de penc. Tote sunt essentate forte frumosu si elegantu si costa numai 3 fl.

Totu-una-data tragu atentiunea onor. locutoriu d'in provincia a supr'a despartimentulu meu de comisiuni; este uniculu de felulu acestu-a, si primesce si comisiuni mari si mice in ori ce privintia. Se recomanda deci la comandari numerose:

Marfuri de jocu si jocuri sociale.

S'a avutu in vedere ori-ce copilu, tineru seu betranu, avutu seu seracu; in Viena nu se gasesce alta pravalie, care se ofera unu assortimentu mai variu, si in care se vendu cu pretiuri atatu de moderate. Diferite jocuri scientifiche interesante pentru junimea studiosa, de asemenea si unu assortimentu immensu de jocuri noue sociali interesante pentru copii de tota etatea, etc., etc.

Conspectulu marfuriloru de jocu.

- Papuste imbracate pomposu, 1 buc. 30, 50, 80 cr., 1, 2, 3, 4 fl.
- Papuste neimbracate, 1 buc. 10, 20, 30, 40, 50, 80 cr. 1, 2 fl.
- Papuste mecanice fugatorie si pitorese, 1 buc. 70, 90 cr., fl. 1.20.
- Jocuri de Lotteria si Tombola, 20, 30, 50, 60 ac.
- Clocanu si campana, 10, 20, 30 cr.
- Domino, 20, 30, 50, 80 cr.
- Siachu, fln. cu figure, fl. 1.40, 1.50, 2.
- Ponica (jocu), 10, 20, 30, 40, 60, 80 cr.
- Jocuri de pacientia, 20, 30, 40, 60 cr. fl. 1.
- Sifonuri de edificatu, 20, 40, 60, 80 cr., fl. 1, 1.50, 3.
- Jocuri de cuburi, 30, 60, 70, 90 cr., fl. 1.20, 2.
- Aparate pentru desemn, 30, 60, 90 cr.
- Cassete de lucrare, 60, 80 cr., fl. 1, 1.50, 2.
- Piane, fl. 1.50, 2, 3, 3.
- Posaune, trompete, tobe, violine, Guitarre, cimpole, harmonice, jocuri cu campana si alte instrumente forte efitne.
- Jocarie, pentru copii mici neprecieptu, d'in leman naturalu, seu d'in caucucu cr. 15, 25, 30, 50.
- Animale diferite cr. 5, 10, 20, pana la fl. 1.
- Animale, in forma naturala, cr. 30, fl. 1 pana la fl. 2.
- Alte lucruri de jocu, in mti de exemplare, cr. 10 pana la fl. 1.
- Jocuri sociale, de la cr. 30, 50 pana la fl. 2.
- Cele mai noue carti cu chipuri, cu seu fara textu, 1 buc. 10, 15, 25, 40, 55, 80, fl. 1. — Cu ajutorulu nozeloru sifone de chipuri si de celitu, copii potu invetia a cati, jucandu-se si fara nica una instructiune, 1 buc. fl. 1. Prin joculu cu nouele acele de lucra, copii potu invetia diferit'e lucruri de mana, 1 buc. cr. 80, fl. 1.20, 2, 3.

- Globuri, 1 buc. cr. 50, 80, fl. 1, 1.50, 2.
- Laterna magica, numita farmecatoria este petrecerea cea mai placuta pentru tineri si betrani, 1 buc. cu 12 shipuri cr. 65, 85, fl. 1.50, 2, 3, 4, pana la 5.
- Unu micu instrumentu, numita paserea miraculosa, cu care se pote limita canteculu ori-carei paseri; i acestia jucarie interesanta costa numai 25 cr.
- Laditia englesu cu instrumente, impluta cu tote instrumentele trebuintose in casa, 1 buc. fl. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 4; acela-si mice pentru copii, cr. 25, 30, 40, 80 fl. 1.
- Jocurile Frubel-iane, forte bune spre ocupatiune propriea, assortimentu mare, pentru copii si foto de ori-ce etate, 1 jocu cr. 80 fl. 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50.
- Tipografie, complete, cu alfabetu si utensiliu, pentru copii adulti cr. 85, fl. 1.20, 2.50, 2.90, 3, 4, pana la 5.
- Una carte de insemnata si chindisitu, frumosa, cu 30 modele noue, cr. 5. — Si alte jocuri pline de invetiatura, pre alesu. Jocurile diferite, impachetate in sticle, in sute de exemplarie, pentru fete si copii, 1 buc. cr. 10, 20, 40, 60, fl. 1, 2.
- Nonele articlu pitorecne de salonu ofera una surprinzatoriu, 1 buc. petrecere placuta, fara a lasa miron neplacutu, in assortimentu dere si una cr. 5, 5, 10, 15.
- Vetne de fectru, bucatarie, staule, pravalie, odai, salone, cu seu fara intocmire.
- Theatru de copii, cr. 35, 60, fl. 1.20.
- Casa de pasturare, cr. 10, 20, 30.
- Jocuri metamorfosice, cr. 30, 40, 60, 80.
- Jocuri de ruleta, cr. 35, 50, 80, fl. 1.
- Stoeci in masina de fugitu, cr. 60.
- Caru de focu in masina de fugitu fl. 1.50, 2, 2.80.

- Orologie de copii, fln. cu catorator, cr. 35.
- Alte sorte, cr. 10, 15, 20, 30, 40.
- Pistole, carabine, puse cu efectu pocnitoriu, 1 buc. cr. 20, 40, 60, fl. 1, 1.50, 1.50.
- Sabie de tinichea, cr. 20, 30, 40; de otelulu, cr. 60, fl. 1.30.
- Assortimentu mare de jocuri magnetice, cari nota in apa in directiunea magnetulu, 1 sticlula cr. 15, 20, 30, 50, 80.
- Serviciu de porcelanu pentru cafea, thea (cinia) seu bucate, dupa marime, cr. 60, 80, fl. 1, 1.50, 2, 2.50.
- Cassetele farmecatorie, compuse nou, sunt forte interesante si amuzante pentru ori-ce etate. Este una casseta frumosita, cu diferite aparate de scamatoriu complicate pre d'in afara, cu introducerea apriatu, incatu ori-cine pote face cele mai frumoase scamatoriu (la Basca) cu cea mai mare naltate. — Una casseta, dupa numeru aparatulu, fl. 1.40, 1.80, 2.30, 2.80, 3.50.
- Pamentulu si locutoriu sei, forte de recomandat pentru copii preceptu; este una cutia cu globulu pamentulu, essentata dupa regula si toti locutoriu pamentulu facuti cu coloru in portulu loru nationalu. Sub fiecare se sila numele in trei limbe: costa numai 35 cr.
- Animale imbracate cu pele, forte durabile, 1 buc. cr. 30, 50, 80, fl. 1, 1.50, 2.
- Animale diferite, cu voce naturala, cr. 50, 80, fl. 1.80, 1.50, 2, 2.50.
- Equipage, cabriolete, sacre, confortabile si alte carute, construite d'in tinichea, forte durabile si frumosu arguvavite, tote cu cal. cr. 30, 50, fl. 1, 1.50.
- Fotografulu, unu jocu petrecutoriu, prin care se pota produce fotografie adeverate, 1 buc. impreuna cu avizore cr. 30, 40.
- Joculu americanu de soldati, seu trei bucati concentrate in unu. Este standardulu libertatii americane, care servese totu odata cu trompete si postulu cu pocnitoriu, 1 buc. forte frumoza, 80 cr.

Una multime de alte jocarie si jocuri sociale, cari nu se potu tote numi, se potu afla cu aceste pretiuri numai si numai in depositulu subsemmnatulu. — Listele pretiuriloru, cari sunt forte interesante, se impartu gratis.

A. FRIEDMANN in Viena, Praterstrasse Nr. 26.

(1-14)